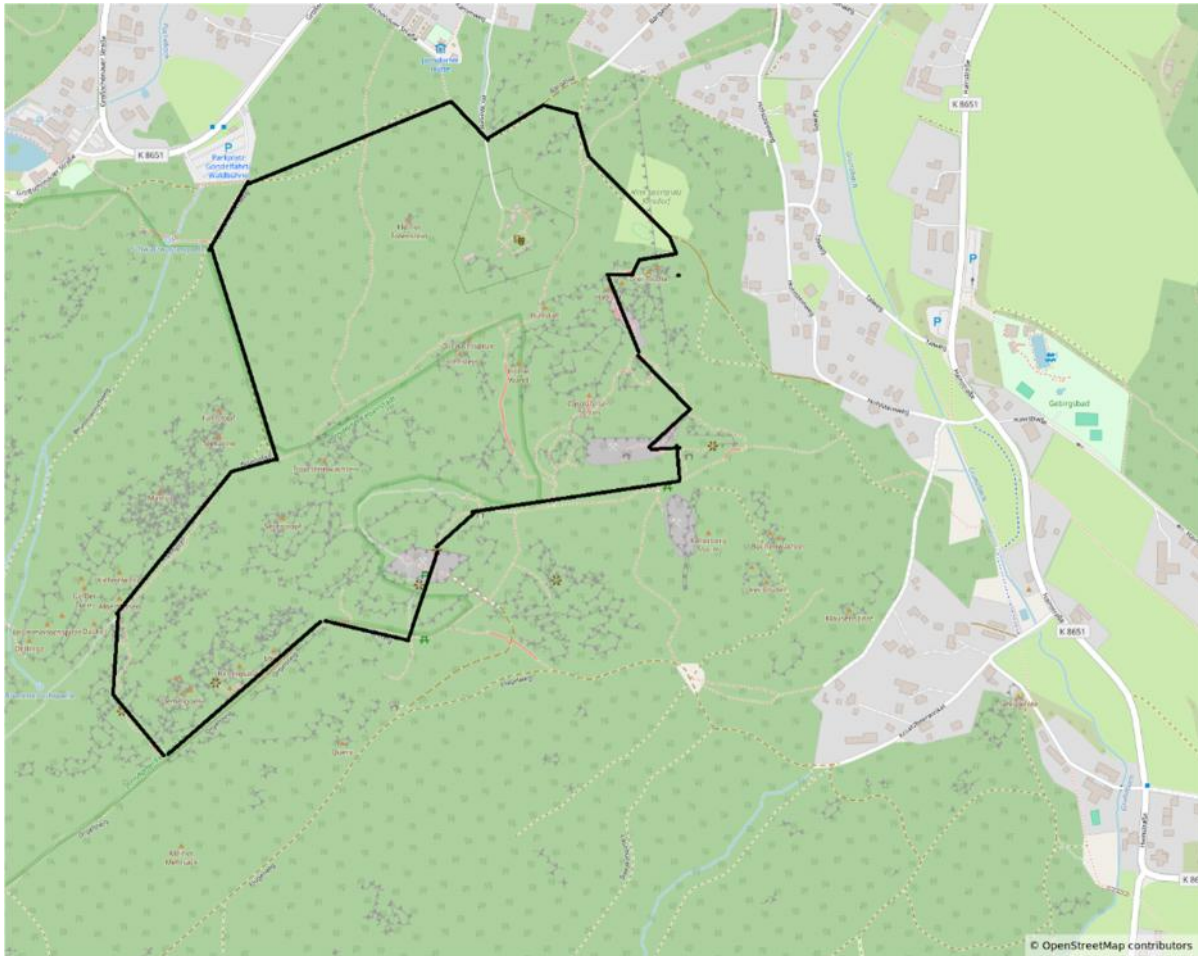

Člověk a příroda - mapování a ukázání souvislostí

DOSTUPNOST + MAPA

Přes parkoviště „Gondelfahrt“ nebo vlakem do Žitavy, poté přestup na úzkokolejku (zastávka Kurort Jonsdorf) nebo autobus (zastávka Kurort Jonsdorf Gondelfahrt)

NÁZEV KONKRÉTNÍ LOKALITY

Oblast Lomy mlýnských kamenů v Jonsdorfu

POPIS LOKALITY

Lomy mlýnských kamenů v Jonsdorfu v Žitavských horách jsou impozantní přírodní a kulturní památkou s historií výroby mlýnských kamenů sahající až do doby před 400 lety. Mlýnské kameny se zde těžily v několika lomech a vyvážely se až do Ruska a Anglie.

Dnes jsou bizarní pískovcové útvary, jako například „Velké varhany“, volně přístupné a svědčí o geologické rozmanitosti regionu.

NÁZEV AKTIVITY A ILUSTRÁČNÍ FOTO

Člověk a příroda – mapování a ukázání souvislostí

ANOTACE AKTIVITY

Aktivita provádí žáky od úplného úvodu do výzkumné otázky až k praktickému průzkumu lomů mlýnských kamenů, během kterého žáci vytváří tematické mapy geofaktorů, emocionálních vjemů a vlivů člověka. To vše během pěší túry. Po skončení túry jsou mapy překryty a porovnány, aby se odhalily možné souvislosti mezi objektivním měřením a subjektivními zážitky, které jsou následně kriticky reflektovány.

POPIS AKTIVITY

1) VSTUP

Úvod do tématu rozdělením pracovních úkolů, vysvětlením cíle a ústřední výzkumné otázky.

2) BADATELSKÁ OTÁZKA

„Jaké interakce existují mezi jednotlivými geofaktory? Lze identifikovat souvislosti s emocionálními vjemy?“

3) HYPOTÉZA (DOMNĚNKA)

Studenti formulují počáteční předpoklady o možných souvislostech mezi faktory prostředí a subjektivními zkušenostmi.

Například:

-) „Místa s hustou vegetací a stínem jsou vnímána jako příjemnější a uklidňující.“
-) „Neobvyklé skalní útvary spíše evokují úžas nebo inspiraci než pouhé úseky stezky.“

4) POKUS

Studenti vytvářejí mapy na pauzovací papír, který se umístí přes mapu na podložku. Pozorované úkoly se zaměřují na následující:

-) Karta emocionálního zážitku
-) Teplota
-) Tlak vzduchu
-) Vlhkost
-) Vítr
-) Karta stresu a pohody
-) Mapa estetických bodů
-) Mapa hlasitosti
-) Kreativní mapa – Lomy mlýnských kamenů jako svět fantazie
-) Mapa vlivu člověka na přírodu a krajinu
-) Geologické podloží
-) Vegetace

Tato úloha doprovází celou túru.

5) HODNOCENÍ A ANALÝZA

Na konci túry se mapy překryjí a prozkoumají se možné souvislosti mezi geofaktory, stejně jako mezi objektivním a subjektivním pozorováním.

Mohou být například identifikovány vztahy mezi geologií, vegetací a vlhkostí. To by mohlo také odhalit souvislosti s pohodou účastníků.

6) REFLEXE

Lze zodpovědět následující reflexivní otázky:

-) Které mapy vykazují výrazné překrývání nebo vzorce?
-) Kde osobní zkušenosti odpovídají měřitelným faktorům prostředí – a kde ne?
-) Jak vlastní vnímání ovlivňuje vědecké pozorování?

VSTUPY

Výukové prostředí (přenositelnost): s drobnými úpravami lze použít na jakékoli exkurzi

Potřebný čas: v závislosti na délce turistického dne

Personální zajištění: 1 učitel/ka

Doporučená věková skupina: od 5. třídy

Pomůcky: Měřicí přístroje a psací podložky (TU Dresden); průhledný papír

Zdroje:

-) <https://www.jonsdorf.de/wanderwelt/muehlsteinbrueche/>
-) <https://publikationen.kreis-goerlitz.de/lehrpfade-im-landkreis-gorlitz/62228792/53>,
Strany 96–99

Možné aktivity před a po:

-) Příprava: Použití měřicích přístrojů, použití barevných kódů
-) Následná činnost: Porovnání karet a jejich překrývání, jakož i vyhodnocení lze provést ve třídě.

Potřebné znalosti a dovednosti žáků před zahájením aktivity: Používání měřicích přístrojů

Autor aktivity: Vera Braun (vera.braun@tu-dresden.de); Hanna Janßen (Hanna.Janssen@tu-dresden.de)

DIDAKTICKÉ UKOTVENÍ

DLOUHODOBÉHO CÍLE	Žáci rozvíjí schopnost spojovat přírodovědecká pozorování s osobními zkušenostmi a kriticky je reflektovat tak, aby komplexně porozuměli krajině a životnímu prostředí.
CÍL AKTIVITY	Žáci si díky kombinaci naměřených dat a subjektivních vjemů uvědomí, jak mohou být geofaktory a emocionální zážitky vzájemně propojeny.
OVĚŘITELNÉ VÝSTUPY - příklad toho, co můžeme u žáků ověřit (kritéria hodnocení pro učitele)	<p>TEMATICKÉ / OBSAHOVÉ</p> <ul style="list-style-type: none">) Přiřazení měřitelných geofaktorů (např. teplota, vlhkost vzduchu, vegetace) ke konkrétním místům v Lomech mlýnských kamenů) Rozpoznání souvislostí mezi geologickými podmínkami, vegetací a mikroklimatem) Identifikace „estetických bodů“ a jejich geofaktorických zvláštností) Analýza oblastí s výrazným vlivem člověka a jeho dopad na geofaktory a vnímání <p>SOUVISEJÍCÍ S VÝZKUMEM</p> <ul style="list-style-type: none">) Použití kartografických technik (tvorba tematických map na průhledném papíře)) Využití a interpretace naměřených dat v souvislosti se subjektivním pozorováním) Systematické porovnání a překrytí datových zdrojů za účelem rozpoznání vzorců) Kritická reflexe vlivu subjektivního vnímání na vědecké pozorování

PŘÍLOHY

Pracovní listy s pozorovacími úkoly

Mapa oblasti včetně průhledného papíru

